Frunze moarte

de George Şipoş

Kareha ga subarashii. Nu ştia de ce i-a venit în minte tocmai propoziţia asta stupida. O ştia dinainte? Probabil că nu. I se întâmpla câteodată ca unele cuvinte sau expresii să îi vină în minte în japoneză. O dată s-a simţit chiar dator să îi explice unui prieten că nu, Doamne fereşte, nu gândeşte în japoneză chiar dacă i-a venit mai uşor să spună kakunin decât confirmare. Nu, cu siguranţă nu citise propoziţia asta într-altă parte. Îi venise în minte aiurea, aşa. Nici nu era sigur că poţi să spui despre kareha (frunze veştejite, moarte) că sunt subarashii (minunate). Poate că poţi să spui că sunt utsukushii (frumoase). Kareha ga utsukushii. Suna aproape ca un vers de haiku.

Fuyu ga kita. A venit iarna. Şi-a amintit cum i-a spus Fuyu ga kita lui Mariko-san, când s-au întâlnit săptămâna trecută. Sâmbata trecută s-a dus la templu. Din nou. Nu mai are acelaşi farmec ca la început dusul ăsta la templu. E mai mult o obligaţie. Se duce ca să nu îi supere pe Mariko şi pe William (el îi spune Bill, dar cei mai mulţi membri din congregaţie îi spun William). Mariko-san a fost de la bun început foarte atentă cu el. I-a promis că îi face mâncare japoneză. Unagi. Unagi e ţipar şi e delicios când e fript şi uns cu un fel de sos (poate că sos de soia). Când mănâncă ţipar, se gândeşte la unagibun, denumirea unei construcţii gramaticale în japoneză. Lui i se pare amuzant că poţi să mănânci ceva care denumeşte o construcţie gramaticală, dar când a încercat să le explice celor de la templu cât de amuzant i se pare, nu au făcut decât să zâmbească politicos. Poate că nu a fost el în stare să le explice cum trebuie. În fond, nu a

fost niciodată tare la gramatică. Sau, dacă a fost, a uitat că a fost.

Toată vara, la templu, la fiecare sfârşit de săptămâna, s-a simţit foarte special. I se dădea toată atenţia şi el a crezut că asta era din cauză că e el cumva important pentru sectă. A înţeles mai târziu că nu era. Că nu făceau decât să îl folosească. Pragmatici, cei de la templu investeau în el.

Când i-a spus Fuyu ga kita lui Mariko-san l-a pufnit râsul. Nu era nimic comic în faptul că venise iarna. Ba dimpotriva. Lui nu-i place iarna. Mama îi spunea că e din cauză că s-a născut primăvara. Dar el nu crede. Noaptea, când vânturile par să nu se mai oprească, stă cu ochii înfipţi în tavan (vecina din faţă doarme de multe ori cu lumina de la baie aprinsă) şi ascultă cum se zgâlţâie geamurile. Împătureşte foi de hârtie în mai multe straturi şi le înfige între pervaz şi rama geamului, dar nu ţine decât câteva minute. Geamul înmoaie hârtia şi pocăniturile o iau de la capăt. Păstrează ciorna de la printurile care nu îi mai folosesc. Lucrări de ale colegilor. Ei nu ştiu că le foloseşte lucrările ca ciornă. Se amuză: ei nu ştiu că le foloseşte lucrările. Urăşte nopţile cu vânturi. Din când în când lasă televizorul să meargă pe mtv sau cartoon network (adult swim rules!), dar dup-aia se enervează şi-l stinge. Doar nu mi-e frică de întuneric, ce naiba. De întuneric nu îi e frică. Cum stă încovrigat în pat sub pătură şi îl trec fiori pe şira spinării, se gândeşte că mai e cineva în cameră cu el. Nu vrea să ştie cine. Nu îl interesează.

Cu vecina din faţă s-a jucat de câteva ori de-a jaluzelele. Geamurile ei sunt chiar în faţa alor lui, aşa că mai trage cu ochiul din când în când. Când ea lasă jaluzelele ridicate, aşa, ca din întâmplare şi se plimbă prin casă, el se face că are de lucru la birou, de unde poate să o vadă perfect. Nu e frumoasă vecina lui. Nici el nu e frumos. Dacă ar avea curaj, ar invita-o la cină la restaurantul libanez de peste drum. Zâmbeşte. Când are musafiri şi se vorbeşte tare la el în casă (ţuica pe care a adus-o pe ascuns în bagaje de acasă are talentul să-i dezbare de timiditate pe colegii lui – ce vrei, ţuică adevărată, de Văleni), ea ascultă din spatele jaluzelelor trase. El îi vede umbra şi se amuză că ea nu îşi dă seama că nu e ascunsă deloc, aşa cum îşi imaginează ea. El ştie că ea face istorie rusă. I-a căutat numele în directorul universităţii. A bănuit că e studentă şi ea, după numărul de cărţi din casă. Apoi a zărit un cotor: Lenin. Face istorie rusă, şi-a zis.

Teoria lui e că ea e curioasă pentru că l-a auzit vorbind la telefon cu părinţii şi i s-a părut că recunoaşte cuvinte: da. Şi acum ascultă tot timpul ce se vorbeşte la el.

Doarme puţin de când se ştie. Nu am nevoie de mai mult le spune celorlalţi şi ştie că ei îl invidiază pentru că poate sa doarmă puţin. Adevărul e că oboseala îl ajunge mai devreme sau mai târziu. Şi când se simte obosit trebuie să doarmă. Dar doarme de obicei ziua. Noaptea doarme numai trei, patru ore cel mult. Se duce la culcare la trei dimineaţa şi se scoală cât mai repede posibil. La fel e şi Mariko-san. De aia îi şi spunea că doi oameni nu se întâlnesc în viaţă din întâmplare. Că asta le e karma. Că s-au mai întâlnit şi într-o viaţă anterioară. Şi el a crezut-o până la un moment dat. Apoi a înţeles că ea le spunea asta tuturor celor care veneau pentru prima oară la templu. Secta era în acută scădere de membri. În plus, era atractivă mai mult pentru asiatici, cărora le aducea aminte de acasă. De acasă a lor. Era din ce în ce mai multă nevoie de enoriaşi ne-asiatici, pentru ca secta să poată atrage, prin ei, mai mulţi membri din afara comunităţilor japoneză sau chineză. Lui i se desemnase rolul de a deveni unul dintre exemple. Ar fi trebuit sa fie cel care să le spună tuturor că secta asta răspunsese nevoilor lui spirituale.

Fuyu ga kita, şi Mariko-san s-a uitat la el fără să înţeleagă nimic. Cu capul între mâini, râdea aiurea. Parcă trecuseră zeci de ani de atunci, deşi se întâmplase cu nici zece ani în urmă. Era în anul trei de facultate şi, în fine, o gaşcă se formase în grupa lor de câţiva studenţi la una dintre limbile exotice ale facultăţii de limbi străine. Nu se adunau decât ca să bea împreună. Şi beau mult. Când ţuica sau vodca ieftină îşi făceau efectul, subiectul glumelor erau, inevitabil, profii şi cursurile de la facultate. Una dintre cele mai reuşite poante, care îi făcea pe toţi să se tăvălească de râs era concursul de haiku. A scrie haiku în română li se părea tuturor o îndeletnicire stupidă. Iar ei compuneau haiku-uri jumate în română, jumate în japoneză. Concursurile se desfăşurau fără regulile stricte ale medievalelor utawase de la curtea lui Go-Shirakawa (hehe!). Dar exista un juriu. El. Competenţa incontestabilă în literatură japoneză. Fiecare avea câte o competenţă, şi, din Dumenezeu ştie ce pricină, el era ăla căruia i se atribuise literatura. Concurenţii nu creau singuri câte un haiku. Mai degrabă fiecare spunea câte un vers într-un talmeş-balmeş demn de

dada, decat de Basho. Unul dintre versurile preferate de toţi, la care se râdea in disperare era Cioara pe gard. Când era pus să explice valoarea metaforică a ciorii, el îşi lua o poziţie academică (imitându-l evident pe unul dintre profii lor de literatură), se făcea că citeşte dintr-o carte pe care o ţinea cât mai departe putea de ochi şi spunea o idioţenie de genul cioara este kigo şi simbolizează anotimpul. Gardul, pe de altă parte, reprezintă limitarea vieţii umane, imposibilitatea depăşirii propriei condiţii. Al doilea vers plusa pe temporal. Era una dintre "imaginile banalizate de folosire în orişice fel de literatură şi care devenise din cauza asta lipsită de sens": Luna pe cer. Asta înseamnă că era noapte şi că, probabil, autorul se întoarce de la un rendez-vous înflăcărat cu vreo damzela (japoneză damzela!). În fine, urma un kireji (pauza retorică) şi versul final, în japoneză: Aki ga kita (A venit toamna). La momentul Aki ga kita, întreaga adunare se prăvălea pe mocheta murdară din garsoniera de lângă Gara Basarab şi râdea cu lacrimi. Nu ştiau dacă era ţuica sârbească îngurgitată în cantităţi considerabile sau frustrarea vieţii lor de studenţi în Bucureşti, care la miezul nopţii trebuiau să se întoarcă în camerele lor mizerabile de cămin din Grozăveşti şi să spere că nici un şobolan nu le-a mâncat cârnaţii trimişi de părinţi, dar râdeau până nu mai ştiau dacă râdeau sau plângeau.

De băutele din studenţia lui i-a amintit acel Fuyu ga kita. Şi Mariko-san şi nepotul ei venit la studii şi templul şi toate celelalte i s-au arătat deodată în toată neimportanţa lor. Secolul 21 va fi religios sau nu va fi deloc şi "the purpose of meaning" din Dexter's Laboratory.

Kareha ga subarashii. În faţă, clădirea secretariatului universităţii. Azi trebuie să semneze pentru bursă.

Acasă, firmele de curăţenie dau foc la frunzele uscate. Fumul înecăcios umple sfârşitul de toamnă. Aici sunt

adunate în saci ecologici. Azi dimineaţă, în drum spre curs, un tip îmbrăcat curat, cu ochelari de protecţie, sufla frunzele cu un leaf-blower. Şi-a cerut scuze că a blocat calea de acces către clădirea unde avea el cursul. De sub ochelarii care îi acopereau faţa, el a văzut că era negru. Nu e nimic, i-a spus şi a ocolit movila de frunze aranjată frumos. S-a uitat la ea, la el şi la clădirea din faţă. A trecut mai departe...

respiro@2000-2004 All rights reserved